

Stor undersøgelse af mulig miljøbombe er sat i gang

Landet skal **finkæmmes** for det menneskeskabte **giftstof PFOS**. **Forgiftet** kalvekød har inficeret flere end 100 børn og voksne fra Korsør.

Skrevet af Kasper Baatrup

En sag fra Korsør, hvor 118 borgere er blevet forgiftet med stoffet PFOS, har fået regioner og kommuner til at undersøge omfanget af flourstoffet i jord, grund- og spildevand landet over.

Ekspertter kalder situationen for en 'potentiell national miljøbombe'.

Philippe Grandjean, professor i miljømedicin på Syddansk Universitet, siger til DR, at det er vigtigt at få klarlagt **udbredelsen** af PFOS på landsplan.

"De her stoffer rammer rigtig mange organfunktioner, og det har vi først opdaget de allerseneste år," siger han.

Det er Miljøstyrelsen, som har **iværksat** en kortlægning, efter det i foråret kom frem, at marker omkring Korsør indeholdt store mængder PFOS. Stoffet havde spredt sig fra en nærliggende **brandskole**, hvor der tidligere var blevet brugt **brandslukningsskum** med PFOS, som har været forbudt siden 2011.

På landsplan er der 145 adresser, hvor der har været foretaget brandøvelser, udpeget som risikozoner.

Skadevirkninger

I Korsør var stoffet sivet fra brandskolen ud på de omkringliggende marker, hvor køer fra den lokale Korsør Kogræsserforening græssede.

Køerne havde indtaget stoffet i årevis. Det viste sig, at det havde foreningens medlemmer også, eftersom de spiste kalvekød fra **besætningen**. Af de 187 borgere, som havde spist kød fra kogræsserforeningens, havde

at finkæmme:
to comb

et giftstof:
a toxic substance

PFOS:
perfluorooctane
sulfonate

forgiftet:
contaminated

jord:
soil

grundvand:
ground water

spildevand:
waste water

udbredelse:
prevalence

at iværksætte:
to initiate

en brandskole:
a fire academy

brandslukningsskum:
fire-fighting foam

en besætning:
a livestock

118 alarmerende mængder PFOS i sig. Senest er mindst 10 inficerede børn indkaldt til samtale på Holbæk Sygehus med forhøjede **nyre- og kolesteroltal**.

nyretal:
kidney numbers

kolesteroltal:
cholesterol levels

PFOS er vand- og fedtafvisende og bruges til fremstilling af bl.a. regntøj, tandtråd og madpapir. Det tager lang tid for både naturen og kroppen at **nedbryde** stoffet. Det **ophober** sig i kroppen, og den akkumulerede mængde kan gøre stor skade på immunsystemet.

at nedbryde:
to break down

at ophobe:
to accumulate

Stoffet mistænkes for at være **kræftfremkaldende** samt føre til misdannelse i fostre og spontane aborter hos kvinder. I Korsør havde en gravid kvinde, som havde spist det inficerede oksekød, valgt at give sit spædbarn modernælkserstatning af frygt for at videregive giftstoffer ved **amning**.

kræftfremkaldende:
cancer-causing

amning:
breast-feeding

Ansaret for skandalen påhviler ifølge flere medier de lokale myndigheder.

Det var en gruppe svenske forskere, som opdagede den høje koncentration af PFOS i spildevandet fra Korsør-egnen. Det gjorde de allerede sidste forår. De udpegede samtidig brandskolen som sandsynlig **smittekilde**, men kommunen ventede i syv måneder, før den **indberettede** advarslen til Miljøstyrelsen.

en smittekilde:
a source of infection

at indberette:
to report

Yderligere tre måneder gik, før kommunen ved juletid sidste år udsendte en pressemeddelelse om de store mængder PFOS. Der er ingen grund til panik, da stoffet ikke er sundhedsskadeligt, lød det opsummerende fra kommunen. Tre måneder senere fastslog forskere fra DTU imidlertid, at mængden af PFOS i kalvekød fra Korsør Kogræsserforening var 1.000 gange for højt og udgjorde en væsentlig sundhedsrisiko.

Kilder: Genstart på P1, dr.dk, TV2 Øst, TV2 Fyn, Jyllands-Posten, Ritzau via Berlingske, Kommunernes Landsforening, Forbrugerrådet Tænk.

Hvad betyder de markerede ord fra underrubrikken til artiklen:

'Landet skal **finkæmmes** for det **menneskeskabte giftstof** PFOS. Forgiftet kalvekød har **inficeret** flere end 100 børn og voksne fra Korsør'

Tal sammen i grupper om hvad ordene nedenfor betyder. Brug konteksten i artiklen, til at få en forståelse for betydningen.

forgiftet kød	at ophobe
inficeret	kræftfremkaldende
en miljøbombe	at gøre skade
en risikozone	en smittekilde
PFOS	sundhedsskadeligt
at indtage	en sundhedsrisiko
at nedbryde	en misdannelse

Individuelt: Brug tre af ordene i nye sætninger, som relaterer til artiklens emne.

4

Hvad betyder nedenstående citater, fra artiklen? Diskuter det i grupper.

- a. har fået regioner og kommuner til at undersøge omfanget af flourstoffet
- b. at få klarlagt udbredelsen
- c. som har iværksat en kortlægning
- d. stoffet havde spredt sig fra en nærliggende brandskole
- e. det havde foreningens medlemmer også, eftersom de spiste kalvekød fra besætningen
- f. PFOS er vand- og fedtafvisende og bruges til fremstilling af bl.a. regntøj, tandtråd og madpapir
- g. ansvaret for skandalen påhviler ifølge flere medier de lokale myndigheder

5

Indsæt den rette præposition i konstruktionerne fra artiklen:

a. landet skal finkæmmes _____	f. indkladt _____ samtale
b. blevet forgiftet _____	g. bruges _____ fremstilling af
c. kalde situationen _____	h. gøre stor skade _____
d. udbredelsen _____	i. at føre _____ misdannelse
e. stoffet sivet _____	j. af frygt _____

6

Beskriv i grupper, situationerne på billederne til artiklen.
Noter eventuelle stikord her:

7

Diskuter i små grupper:

- a. Kommenter hvad I synes om sagens forløb.
- b. Hvor skal ansvaret placeres, synes I?
- c. Hvordan skal man hjælpe og kompensere de berørte?
- d. Hvad kan man gøre præventivt, så dette ikke sker igen?
- e. Har I kendskab til lignende sager, i Danmark eller hjemland?

8

Nedenfor er der konstruktioner, fra artiklen, hvori
præpositionen og adverbiet 'for' indgår.
Hvordan vil I oversætte hele konstruktionen?

- a. landet skal finkæmmes **for**
- b. kalder situationen **for**
- c. det tager lang tid **for** både naturen og kroppen
- d. stoffet mistænkes **for**
- e. af frygt **for**
- f. ansvaret **for** skandalen
- g. mængden af PFOS i kalvekød fra Korsør Kogræsserforening var 1.000 gange **for** højt

9

Indsæt den rette præposition i sætningerne. Det kan være enten 'for' eller 'til'.

- a. Har du mulighed _____ at sende mig opgaven inden kl. 12?
- b. Jeg har købt en dansk ordbog _____ 100 kroner.
- c. Den nye danske serie på Netflix er lige noget _____ dig.
- d. Hvad skal vi lave _____ middag på lørdag, når vi får gæster?
- e. Al den alkohol er ikke sundt _____ dig.
- f. Min onkel har malet min lejlighed _____ mig.
- g. Hvad siger du _____ at komme forbi lidt senere?
- h. Denne mail er vist _____ dig.
- i. Færdselsloven gælder _____ alle, også dem under 18.

10

Der er også konstruktioner på dansk, hvori der indgår to præpositioner. Brug nedenstående konstruktioner i sætninger, så betydningen er klar. Skriv sætningerne i grupper.

i modsætning til / ved hjælp af / i tilfælde af / på grund af / på trods af / af hensyn til / i løbet af

---

11

Tal sammen i grupper om alternativer til artiklens overskrift.
Noter dem her:

Stor undersøgelse af mulig miljøbombe sat i gang

A: _____

B: _____

C: _____

12

Individuelt: Brug en af overskrifterne, og skriv et kort indlæg
(100- 120 ord) om sagen i Korsør.
